

Schakels

Vrolijk spel van de huiselijke haard

in vier bedrijven

door

Herman Heijermans

bewerkt door

Leo van Herk

TONEELUITGEVERIJ VINK B.V.

Tel: 072 - 5 11 24 07

Fax: 072 - 5 15 53 66

E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl

Website: www.toneeluitgeverijvink.nl

VOORWAARDEN

Alle amateurverenigingen die het stuk: **SCHAKELS** gaan opvoeren, dienen in alle programmaboekjes, posters, advertenties en eventuele andere publicaties de volledige naam van de oorspronkelijke auteur: **HERMAN HEIJERMANS** te vermelden.

De naam van de auteur moet verschijnen op een aparte regel, waar geen andere naam wordt genoemd.

Direct daarop volgend de titel van het stuk.

De naam van de auteur mag niet minder groot zijn dan 50% van de lettergrootte van de titel.

U dient tevens te vermelden dat u deze opvoering mag geven met speciale toestemming van het I.B.V.A. Holland bv te Alkmaar.

Copyright: © 2012 Anco Entertainment bv - Toneeluitgeverij Vink bv

Internet: www.toneeluitgeverijvink.nl

E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, verfilming, video opname, internet vertoning (youtube e.d.) of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Het is niet toegestaan de tekst te wijzigen en/of te bewerken zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Vergunning tot opvoering van dit toneelwerk moet worden aangevraagd bij het Auteursrechtenbureau **I.B.V.A. HOLLAND bv**

Postbus 363

1800 AJ Alkmaar

Telefoon 072 - 5112135

Website: www.ibva.nl

Email: info@ibva.nl

ING bank: 81356 – IBAN: NL08INGB0000081356 BIC: INGBNL2A

Geen enkele andere instantie dan het IBVA heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.

Auteursrechten betekenen het honorarium (loon!) voor de auteur van wiens werk door u gebruik wordt gemaakt!

Auteursrechten moeten betaald worden voor elke voorstelling, dus ook voor try-outs, voorstellingen in/voor zorginstellingen, scholen e.d.

Vergunning tot opvoering:

1. Aankoop van minimaal **14** tekstboekjes bij de uitgever.
2. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart (tevens bewijs van aankoop), met uw gegevens, naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
3. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Vergunning tot HER-opvoering(en):

1. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart met uw gegevens naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
2. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Opvoeringen zonder vergunning zijn niet toegestaan en strafbaar op grond van de Auteurswet 1912. Zij worden gerechtelijk vervolgd, terwijl de geldende rechten met 100% worden verhoogd. Het tarief wordt met 20% verhoogd voor opvoeringen waarvoor geen toestemming werd aangevraagd binnen drie weken voorafgaand aan de voorstelling.

Het is verboden gebruik te maken van gekregen, geleende, gehuurde of van anderen dan de uitgever gekochte tekstboekjes.

**Rechten BELGIË: Toneelfonds JANSSENS, afd. Auteursrechten,
Te Boelaerlei 107 - 2140 Bght ANTWERPEN Telefoon (03)3.66.44.00.
Geen enkele andere instantie heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.**

“Eert uw vader en uw moeder”

1903

Ko van Dijk als Pancras

John Kraaijkamp Sr. als Pancras

Personen

Pancras Duif:	57
Jan:	zoon van Pancras, makelaar, 37
Henk:	zoon van Pancras, directeur, 38
Toon:	zoon van Pancras, student, 26
Coba:	dochter van Pancras, 34
Dirk:	haar man, aannemer, 35
Margriet:	Jan's vrouw, 37
Elsje:	haar dochtertje, 15
Hein Duif:	broer van Pancras, 49
Gerritje:	zijn vrouw, 48
Marianne:	huishoudster bij Pancras, 32
Dr. Van Rijn:	45
Joseph	boekhouder, 55
Een Arbeider:	52
Kantoorbediende:	18

In deze bewerking zijn de volgende rollen geschrapd:

Sally
Een dagmeisje
Een R.K. Liefdezuster
Een telegrambesteller

Voorwoord

We ontkomen er niet aan te constateren dat de waardering voor de toneelschrijver Heijermans op zijn zachtst gezegd nogal wisselvallig is. Sommigen waarderen in zijn stukken de grote mate van herkenbaarheid, het directe, goed-bekkende taalgebruik en de prompte, robuuste humor. Anderen laken de onmiskenbaar aanwezige sentimentaliteit, de kneuterigheid en de omstandige uitwijdingen en herhalingen. Beide opvattingen over hoe dan ook de belangrijkste Nederlandse toneelschrijver van de vorige eeuw bevatten kernen van waarheid. In stukken als “De Meid”, “De Opgaande Zon”, “Eva Bonheur”, “De wijze kater”, “Beschuit met muisjes”, “Schakels” en een aantal eenakters is Heijermans op zijn best: in die gevallen verleent hij aan zijn thema’s een ongekennde dramatische zeggingskracht, hanteert hij een spitsvondig gevoel voor komedie, is hij strijdbaar, helder en geëngageerd.

In andere gevallen neigt hij naar het larmoyante, verliest hij zich in overgevoeligheid en in een zucht tot tendens. Daarbij komt dat in tal van opvoeringen juist die laatste eigenschappen overvloedig aanwezig waren. Terecht werd de rol van Kniertje in “Op Hoop van Zegen” enkele jaren geleden door Kitty Courbois nu eens niet klagerig en versleten gespeeld, zoals dat vele jaren was gebeurd, maar vitaal en weerbaar. Een verademing. Ook de stukken van Anton Tsjechow zijn gedurende tientallen jaren vanuit een weliswaar subtiele, maar eveneens over-gedetailleerde pathetische sfeer gespeeld. Tot Ton Lutz aantoonde dat deze stukken ook anders gespeeld konden worden: met open oog voor de grote dramatische lijnen, met hevig voelbare conflicten en met een haast cynische humor. Ik zou nog eens willen pleiten voor een dergelijke revival rond Heijermans’ toneelwerk. Goede regisseurs zullen juist de krachtige werking van zijn stukken benutten, de herkenbaarheid en het karakteristieke taalgebruik uitbuiten, maar wijdlopende uiteenzettingen en herhalingen voorkomen.

“Schakels”, enigszins cynisch ondertiteld als een ‘vrolijk spel van de huiselijke haard’, werd voor het eerst opgevoerd door het Haarlemsch Tooneel op 24 december 1903 in het Paleis voor Volksvlijt te Amsterdam. Louis Bouwmeester speelde de hoofdrol. Henri de Vries, voor wie deze rol eigenlijk geschreven was, gaf er de voorkeur aan om met zijn zeven rollen in “Brand in De Jonge Jan” op tournee te

gaan. Omdat Heijermans zijn stuk veel te laat had afgeleverd, had men slechts een paar maal kunnen repeteren. Bouwmeester kende zijn rol maar gedeeltelijk, waardoor het tempo van de voorstelling aanzienlijk werd vertraagd. Pas om kwart voor een viel het doek voor de laatste maal. De laatste paardentram vertrok echter al om half twaalf van het eindpunt en zo kon het gebeuren, dat rond die tijd het grootste deel van het publiek opstapte en de achterblijvers om een uur of een 's nachts naar huis moesten lopen.

Ook de ontvangst in de pers was matig. Zo schreef J.H. Rösing in Het Nieuws van de Dag: *“Bedrijf twee en drie geven blijk van te groote uitgebreidheid, te vol van bijwerk; van enkele noodeloos onsmakelijke tooneelen; van iets hinderlijks door spottend verhaspelen van bijbelsche uitdrukkingen, die duizenden heilig zijn; van het opzettelijk schermen met den bijbel, en van nog opzettelijker doen van obscene verhalen, geven nare en treurige familietwisten te aanschouwen, voeren den belangstellende van het groote in het pieterig-kleine, stellen hem teleur in de grootsche verwachting, opgewekt door het uitmuntende eerste bedrijf”*.

Sinds die kerstnacht is er het nodige veranderd, maar “Schakels” heeft die veranderingen met glans doorstaan. Het stuk wordt nu al meer dan honderd jaar door toneelspelers en publiek in ere gehouden en van tijd tot tijd nemen beroemde acteurs de rol van Pancras Duif met groot succes op het repertoire: Louis Bouwmeester, Willem Royaards, Johan Elssensohn, Richard Flink, Ko van Dijk, Bernard Droog en John Kraaijkamp Sr. Behaalden met deze rol hun grootste successen.

“Schakels” is het verhaal van de planmatige vernietiging van Pancras Duif, oprichter van een smederij van scheepskettingen, ‘De Schakel’, een bedrijf dat hij tot grote bloei bracht en waardoor hij een van de rijkste inwoners van de stad werd. Zijn kinderen zijn in goeden doen, maar daarmee niet tevreden. De oudste zoon is makelaar, de tweede, Henk, heeft de leiding van ‘De Schakel’ overgenomen en is nu directeur, terwijl zijn vader zich als gedelegeerd commissaris heeft teruggetrokken uit de zaak. Zijn dochter is getrouwd met een aannemer en zijn jongste zoon studeert, of wat daar voor door moet gaan. 24 Jaar weduwnaarschap en de jarenlange leiding over een groeiend bedrijf hebben Pancras Duif tot een hard, onwrikbaar man

gemaakt. Hij was in die tijd niet in de gelegenheid zijn kinderen liefdevol op te voeden, kende geen liefde en mag nu van hen ook geen liefde terug verwachten. Door winstbejag is hij groot geworden, door winstbejag wordt hij nu uitgeschakeld. Hierin ligt de kracht van het stuk: de harteloosheid van de kinderen is niet in laatste instantie van de vader afkomstig. En ook hier doet zich dat wonderlijke fenomeen voor dat we ook in stukken als “Moeder Courage” en “De Bontjas” aantreffen, namelijk dat de hoofdpersoon in deze stukken ondanks hun onmiskkenbare fouten, steevast de sympathie van het publiek winnen. In het geval van Pancras Duif wordt dit bewerkstelligd door het menselijk verlangen naar warmte. Wanneer hij zijn eenzaamheid wil doorbreken en tegen alle waarschuwingen in zijn huishoudster Marianne tegen huwelijk vraagt, breekt de hel los. De hele familie, de kinderen voorop, laten geen gelegenheid voorbij gaan om haar zwart te maken en laten er zelfs een psychiater aan te pas komen om Pancras minder toerekeningsvatbaar te laten verklaren. Toch zet hij door. Zij biecht hem openhartig op dat zij, hoewel ongehuwd, een zoon van tien heeft en een vals getuigschrift heeft geschreven om bij Pancras in dienst te komen om zo in het onderhoud van haar zoontje te kunnen voorzien.

Pancras echter houdt voet bij stuk. Door een ‘gluiperstreek’ hebben zijn zoons de papieren van Marianne in handen gekregen en hiermee gewapend weten zij het zogenaamde schandaal af te wenden. Bedreigd met de politie met de politie pakt Marianne haar koffers en blijft Pancras nog eenzamer dan hij al was achter.

“Schakels” is een hard en bitter stuk. Heijermans heeft het uitgegeven als een ‘vrolijk spel van de huiselijke haard’; ironisch voor een stuk dat juist geschreven lijkt tegen de huiselijke haard en waarin de vrolijkheid moet plaats maken voor een bijtend sarcasme. Heijermans ondersteunt dit gegeven met een felle aanklacht tegen de kapitalistische ordening, die de belangen van de enkeling door bezitsdrift en speculatie in de verdrukking brengt en karakters misvormt. Voor liefde en loyaliteit is geen plaats. Pancras Duif levert hiervoor zelf het beste bewijs. “Schakels” is daarmee een klassiek stuk, vol mannelijke allure, waarin geen enkel effect zijn doel mist en dat door de schrijver met een perfect gevoel voor theater is geschreven.

In de onderhavige tekstbewerking uit 1991 zijn vier kleine rollen

geschraapt en daar waar mogelijk is de tekst aangepast; herhalingen en stoplappen zijn verwijderd. Ik heb getracht het stuk als het ware glad te strijken, het tempo te behouden om zo een niets aan duidelijkheid en spanning overlatend stuk over te houden. Daardoor wordt temeer zichtbaar welk een meesterwerk “Schakels” uiteindelijk is.

Leo van Herk

Noot: in deze bewerking heb ik geprobeerd herhalingen en uitwijdingen te voorkomen. Er is veel in het stuk geschraapt, waardoor het tempo behouden blijft. Het taalidoom dat typerend is voor Heijermans heb ik getracht te behouden. In deze tekst is spreektaal weergegeven; de uitspraak daarvan is niet plat Amsterdams of iets dergelijks, maar ‘gewoon Nederlands’.

Eerste bedrijf

Privékantoor in de fabriek. Eerste plan links een deur naar de fabriek.

Eerste plan rechts een deur naar het woonhuis. In de achtergrond een deur naar buiten tussen twee ramen. Voor het linkerraam en de deur een afsluithek. Tweede plan rechts een grote brandkast. Voorplan in het midden een bureau-ministre. Het is middag.

Arbeider: *(op een stoel bij het hekje)* Dat duurt. *(stilte)* Ik zeg dat 't duurt. *(Stilte)*.

Kantoorbediende: Meneer...

Boekhouder: *(gestoord)* Wat nou weer?

Kantoorbediende: Wissel van Wijman.

Boekhouder: *(kribbig)* Hoe groot?

Kantoorbediende: Zeventienduizend driehonderd vijftig gulden.

Boekhouder: De klapper.

Kantoorbediende: Alstublieft, meneer.

Boekhouder: *(op zijn horloge kijkend)* Vijf minuten voor enen. Hoe komt dat ding zo'n tijd na kastijd?

Kantoorbediende: Hij zei...

Boekhouder: Hij zei, hij zei. Dan maar morgen. Meneer heeft belet. *(de bediende terugroepend)* Of nee, klop aan en vraag of 't gelegen komt.

(Bediende klopt aan. Stem: "Binnen". De bediende gaat af)

Arbeider: *(Opstaand)* Zou 't nog lang duren, dat ik...

Boekhouder: Dat zal wel. *(De telefoonbel gaat over)* Hallo. Ja. Meneer is in gesprek. Wat zegt u? O, jawel. Gegund voor honderd zevenentachtig duizend. De bovenbouw zonder fundering. Zo? Was De Pletterij negen mille hoger? Jawel, jawel, daar wordt voor gezorgd. Dank u. Goeiemiddag. *(Rekent hardop)* Zeventien... drieënveertig... vijfenzestig...

Kantoorbediende: 't Was in orde. Meneer vraagt of u even telefonisch wil adviseren.

Boekhouder: *(Belt korzelig op)* Hallo, nou dan, juffrouw. *(Belt weer)* Hallo. Moet ik telkens driemaal bellen, juffrouw? Ja, driemaal. Honderd zesendertig. *(Schreeuwt)* Honderd zesendertig. Eén – drie – zes!

Hallo. Hallo. Met De Provinciale? U spreekt met De Schakel. Ja.

We hebben daar een wissel van Wijman. Wijman!! Ja, Wijman, ja... betaalbaar besteld op zeventienduizend driehonderd vijftig gulden. Ná kastijd, ja. Dat moet u dan voor één maal maar eens door de vingers zien. En morgen hebben we, buiten 't gewone advies, nog twintig mille nodig. Gewone cheque. Dank u. U is wel beleefd. (*Belt af*) Waar wacht je nog op?

Henk: (*Komt op met de post*) Post van twaalf. Een expressebestelling. (*Bediende af*) Als er weer een wissel na kastijd komt, stuur je 'm terug.

Boekhouder: Hij was gepointeerd, meneer.

Henk: Raakt me kouwe kleren niet.

Boekhouder: De bovenbouw van de Lokaal Spoorweg is gegund. Eenhonderd zevenentachtig duizend gulden. De Pletterij was negen mille hoger.

Henk: Mooi zo. En die wilden géén combinatie. Eenhonderd zevenentachtig duizend. Zo, zo. Dan moet 'r achttienduizend zehnhonderd borg gesteld worden. Bel De Provinciale op en zeg dat we twintig meer disponeren.

Boekhouder: Is al gebeurd, meneer.

Henk: Keurig. Op jou kan ik vertrouwen. (*Af*).

Kantoorbediende: Alstublieft.

Boekhouder: Telegram? Op 't kantoor.

Kantoorbediende: 't Is voor het woonhuis. (*Af*)

Boekhouder: O.

Arbeider: (*Opstaand*) Ik zal maar...

Pancras: (*Op met papieren*) Wie is dat?

Boekhouder: Een die al een uur op u wacht.

Pancras: Op mij? Je weet toch...

Boekhouder: U hebt 'm verzocht...

Pancras: Ik? Heb ik jou verzocht... (*Arbeider knikt*) Kerel, ben je gek?

Arbeider: Ken je me niet meer, Pancras?

Pancras: Pancras? Wie geeft jou 't recht...

Arbeider: Ken je me waarachtig niet meer? Jacob... Jacob Dulk...

Pancras: (*Nadenkend*) Jacob Dulk... Ben jij?... Zo... Ik zou je niet herkend hebben.

Arbeider: Ik jou ook niet.

Pancras: Zo-zo. Jacob Dulk. En wat wou je, Jacob?

Arbeider: Ik wou je spreken.

Pancras: Ga je gang, maar niet te lang. Vandaag is toch al me hele dag in de war. (*Gaat tegenover de boekhouder zitten*) Nou, ik luister.

Arbeider: (*Zijn hoofd schuddend*) Ik moet je alleen spreken.

Pancras: Alleen? Voor die meneer heb ik geen geheimen.

Arbeider: Ik wel.

Pancras: (*Tegen de boekhouder*) Eén ogenblikkie dan maar.

Boekhouder: Meneer Henk wacht op de staten waar ik aan bezig ben.

Pancras: Ja – kan 't geen uitstel lijen. Morgen? Maandag?

Arbeider: Nee, Pancras. Morgen is te laat.

Pancras: (*Tegen de boekhouder*) Vijf minuten.

Boekhouder: Goed meneer. Telegram. (*Af*).

Pancras: (*Scheurt telegram open, leest*) Loop naar de duivel! Nou jij.

Arbeider: Als je stem niet eender was, zou 'k niet geloven, Pancras, dat jij tegenover me zat.

Pancras: Gebeurt wel meer, wat. Roken?

Arbeider: Dank je.

Pancras: Hij is goed...

Arbeider: Dank je.

Pancras: Steek 'm dan bij je...

Arbeider: Dank je. (*Stilte*) Pancras, weet jij van me zoon?

Pancras: Je zoon?

Arbeider: Van Gerrit die bij jou ketelmaker is?

Pancras: Hoe wou 'k die kennen, kerel – d'r werken 'r vijfhonderd op de fabriek. Is 'n zoon van jou op de ketelmakerij?

Arbeider: (*Knikt*) Morgenavond staat-ie op straat. Gedaan gekregen.

Pancras: Weet 'k niks van.

Arbeider: Is je dat niet verteld, Pancras?

Pancras: Geen woord! M'n zoon Henk gaat tegenwoordig alleen over de fabriek. Je snapt dat met vijfhonderd... vijfhonderd veertig man d'r geen oog op te houden is...

Arbeider: Ik dacht dat jij...

Pancras: Wat?

Arbeider: Doet 'r niet toe. Pancras, je mot me zoon houen.

Pancras: Ja, ik – ik ben geen hoofd meer. Hoe heet-ie?

Arbeider: Gerrit...

Pancras: Gerrit Dulk? Nooit van gehoord. En waarom kreeg-ie gedaan?

Arbeider: Waarom...

Pancras: Als jij 't niet weet!

Arbeider: Woorden met de meesterknecht.

Pancras: Zo! Pieneman heeft anders nooit last met de mensen. (*Noterend*) Gerrit, zei je? Gerrit Dulk, ketelmaker. Nou, ik zal 'r met me zoon over praten. Dat beloof ik je.

Arbeider: Dag Pancras (*naar de deur. Keert zich bij het hekje om*). ‘k Dacht dat je me herkend zou hebben... Me niet zo afschepen...

Pancras: (*driftig*) Afschepen. Wie scheept ‘r af?

Arbeider: As me zoon – door jouw zoon gedaan krijgt, dan sta ‘k ook op straat, Pancras.

Pancras: Ook? Wat ook?

Arbeider: Had jij voor dikke vijftwintig jaar gedacht dat ik zo zou bedelen bij jou. Dat je niks van me zou weten. Niks...

Pancras: Larie. Wie kon nou ruiken dat jij nog leefde.

Arbeider: Ruiken... heb je één stap moeite gedaan?

Pancras: Wat duivel, most ik jou achternalopen?

Arbeider: Je ben rijk geworden, Pancras. Ik ben ‘n slobber gebleven – maar met je ruilen... néé...

Pancras: Zo! (*ongeduldig bellend*) ‘k Zal met me zoon...

Arbeider: Hoeft al niet meer. Dank je (*gaat naar de deur, keert om*) As je vannacht in bed leit, Pancras Duif, dan mot je ‘s denken an ‘64, toen we maats waren, toen we samen zaten boven op de kap van ‘n station, ik de bouten klemde, jij de voorhamer sloeg. Toen kreeg jij ‘n duizeling – en ik...

Kantoorbediende: Heeft u gebeld, meneer?

Pancras: (*ongeduldig op en neer lopend*) Ja! Nee! Wie roept je? (*Bediende af*) Verder jij...

Arbeider: Verder niks.

Pancras: Lummel! Alsof ‘k niet meer weet dat jij me bij m’n lurven pakte, we samen over de platen tot an de spinten glejen...

Arbeider: Tot an de goot...

Pancras: Tot an de goot! Zweetuurtje geweest, hè. Haha. En dat we niet naar benejen gedonderd zijn! Da’s ‘n godswonder geweest. Ik met me oog in ‘n spijker...

Arbeider: Ik met ‘n gebroken pink en de nagels van me pote gescheurd...

Pancras: En die trein – weet je nog – die trein die ‘t station binnenree, dat de kap ‘r van dreunde? En hoe ze met touwen en haken bezig waren ons te dreggen?...

Arbeider: En hoe Das, de patroon, ons ‘n uitbrander gaf...

Pancras: Ja, die Das, dat was me d’r een. Ga zitten, ga zitten. (*Arbeider op de plaats van de boekhouder*) En wat ‘n hoogte. Je zou zeggen: hoe kwam ‘k duizelig – jaar in jaar uit zaten we op stationskappen...

Arbeider: Jij maakte je nijdig om mensen benejen...

Pancras: Ja, ik zie ze nog – rokende slampampers, die stonden te

lachen, terwijl wij...

Arbeider: As otters in de zon zweetten.

Pancras: As jij 'r niet geweest was. 't Kan gek lopen in 't leven. Wacht 's. (*telefoneert*). Nou dan! Hallo! Is Pieneman daar? Op de werf? Roep 'm effe aan de telefoon. (*Belt af*) Hier, rook. Rook zeg ik je. En waar ben jij gebleven? We zijn elkaar kwijt geraakt hè?

Arbeider: Ik wor door me zoon onderhouden.

Pancras: Onderhouden? Ik ben zevenenvijftig. Jij was jonger...

Arbeider: Ik werk al niemeer van me veertigste. Ongeluk gehad.

Pancras: As je gekikt had. (*Arbeider schudt z'n hoofd*) En waarom niet voor de duivel?

Arbeider: 'k Had me zoon. We konden d'r kommen.

Pancras: Jij ben gedorie...

Marianne: Kop bouillon, meneer.

Pancras: Da's me huishoudster, Jacob. Die schilt aardappels, stopt kleren.. Geef 'm hem maar...

Marianne: Mag niet van de dokter.

Pancras: Breng 'm dan een andere kop. (*Roept haar terug*) Wat staat 'r in dat telegram?

Marianne: (*Glimlachend*) Van uw zoon, de student. "Suis court d'argent. Envoyez-moi deux cent florins. Antoine".

Pancras: Wàt mot-ie?

Marianne: "'k Heb geld nodig. Stuur me tweehonderd gulden. Antoine".

Pancras: Antoine. Antoine. Alsof-ie geen Toon kan zeggen. En in dat verdomde Frans. We zullen antwoorden. Schrijf jij 's in 't Frans: Geen rooie duit. Duif.

Marianne: (*schrijvend*) Pas le sou...

Pancras: Wat schrijf je?

Marianne: Pas le sou – geen stuiver.

Pancras: Nee – rooie moet 'r in.

Marianne: Dat kan je niet vertalen. Ik tenminste niet.

Pancras: Daar hebben ze dan Frans voor. Wat is Duif?

Marianne: Duif is pigeon...

Pancras: Dan schrijf je: Pallesoe Piesjon.
Antoine! Pallesoe! Pallesoe. En nou nòg 'n kop bouillon. (Telefoonbel) Ga maar. (Luistert). Ja, Pieneman? Wat is dat met 'n zekere Gerrit Dulk? Kerel, schreeuw niet zo. Ruzie gehad, waarover? Oproerkraaier, zeg je? Hij blijft, hoor je. Wat? Ik zeg je dat-ie blijft. Ik zal met me zoon – hou je mond maar, de rest schenk ik je. (*Belt af*) Jouw zoon is 'n oproerkraaier hè? (Marianne met

tweede kop bouillon op) Daar, drink op.
(Tegen kantoorbediende) Telegram. Dadelijk seinen. Pallesoe.
Pallesoe! Hahaha! (Bediende af) Da's nog 's bouillon. Ja, 'k ben
ziek geweest, Jacob. 't Scheelde maar 'n haartje. Die heb me d'r
bovenop gesleept. Zonder jouw ogen, Mariannetje...
Marianne: Toe meneer, zeg niet zulke flauwiteiten.
Pancras: Flauwiteiten. Heeft ze ogen in 'r hoofd, Jacob?
Marianne: Dan ga 'k maar... (Af).
Pancras: Hahaha. Verdraaid, ik voel me as 'n jonge haan. Blijf zitten,
Jacob. Vandaag hebben we 'n feessie, omdat ik 'r bovenop ben
gekrabbeld. (*Zoekt in z'n beurs*) Wacht 's even...
Arbeider: Nee, Pancras, geen geld.
Pancras: Larie! Tegen jou zeg ik niet pallesoe. (Af)
Henk: Jozef! (*verwonderd*) wat – wat zit jij daar?
Arbeider: (*Verlegen*) Pancras heeft me gezegd, meneer...
Henk: Pancras, Pancras. En – wat drink je?
Arbeider: Weet ik niet meneer.
Henk: Bouillon, welja.
Pancras: Jacob... Zo Henk, dat is...
Henk: (*Afgemeten*) Jawel, papa. (Af).
Pancras: Olala, me zoon.
Arbeider: Was dat jouw...

Als u het hele stuk wilt lezen dan kunt u via www.toneeluitgeverijvink.nl de tekst bestellen en toevoegen aan uw zichtzending.

Voor advies of vragen helpen wij u graag.

 info@toneeluitgeverijvink.nl

 072 5112407

“Samenspelen” is ons motto